

A.

1.

Najděte definiční obor funkce

$$f(x) = \frac{\arcsin \frac{3x-1}{2}}{\ln x} + \sqrt{4-x^2}$$

Řešení:

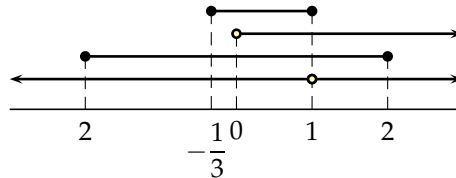
$$\ln x \neq 0 \Rightarrow x \neq 1$$

$$4-x^2 \geq 0 \Rightarrow 4 \geq x^2 \Rightarrow 2 \geq |x|$$

$$x > 0$$

$$-1 \leq \frac{3x-1}{2} \leq 1 \Rightarrow -2 \leq 3x-1 \leq 2 \Rightarrow -1 \leq 3x \leq 3 \Rightarrow -\frac{1}{3} \leq x \leq 1$$

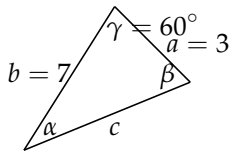
$$D(f) = (0, 1)$$



2.

V trojúhelníku $\triangle ABC$ je dáno $a = 3$, $b = 7$, $\gamma = 60^\circ$. Vypočtěte c a α s přesností na minuty.

Řešení:



$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma$$

$$c^2 = 9 + 49 - 2 \cdot 3 \cdot 7 \cdot \frac{1}{2} = 37$$

$$c = \sqrt{37}$$

$$\frac{\sin \alpha}{a} = \frac{\sin \gamma}{c}$$

$$\sin \alpha = \frac{3}{\sqrt{37}} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \doteq 0.427$$

$$\alpha \doteq 25.285^\circ = 25^\circ 17'$$

3.

Řešte rovnici v \mathbb{C} :

$$\frac{z+1}{z+i} = 3+i$$

Řešení:

$$z+1 = (3+i)(z+i)$$

$$z+1 = 3z+3i+iz-1$$

$$-2z-iz = 3i-2$$

$$z(2+i) = 2-3i$$

$$z = \frac{2-3i}{2+i} \cdot \frac{2-i}{2-i}$$

$$z = \frac{4-2i-6i-3}{5} = \frac{1}{5} - \frac{8}{5}i$$

4.

Vydělte polynomy:

$$(x^4 + 3x^3 - 2x + 1) : (x^2 + 3x - 1)$$

Řešení:

$$\begin{array}{r} (x^4 + 3x^3 - 2x + 1) : (x^2 + 3x - 1) = x^2 + 1 + \frac{-5x + 2}{x^2 + 3x - 1} \\ \underline{-(x^4 + 3x^3 - x^2)} \\ x^2 - 2x + 1 \\ \underline{-(x^2 + 3x - 1)} \\ -5x + 2 \end{array}$$

5.

Najděte rozklad polynomu na kořenové činitele (kořeny jsou celá čísla):

$$P(x) = x^4 + 10x^3 + 24x^2 - 10x - 25$$

Řešení:

$$\begin{array}{c|cccccc} & 1 & 10 & 24 & -10 & -25 & \\ \hline 1 & 1 & 11 & 35 & 25 & 0 & \\ \hline -1 & 1 & 10 & 25 & 0 & & \end{array}$$

$$P(x) = (x-1)(x+1)(x^2 + 10x + 25) = (x-1)(x+1)(x+5)^2$$
$$x_{1,2} = \frac{-10 \pm \sqrt{100 - 100}}{2} = -5$$

6.

Rozložte na parciální zlomky:

$$\frac{x^2 - 3x + 2}{(x+1)(x^2+2)}$$

Řešení:

$$\frac{x^2 - 3x + 2}{(x+1)(x^2+2)} = \frac{A}{x+1} + \frac{Bx+C}{x^2+2}$$
$$x^2 - 3x + 2 = A(x^2+2) + (Bx+C)(x+1)$$
$$x = -1: 6 = 3A \Rightarrow A = 2$$
$$x^2: 1 = A + B = 2 + B \Rightarrow B = -1$$
$$x^0: 2 = 2A + C = 4 + C \Rightarrow C = -2$$

7.

Spočítejte X , je-li $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$ a

$$AX + B = 2X + 3BA$$

Řešení:

$$AX - 2X = 3BA - B$$
$$(A - 2I)X = 3BA - B$$
$$X = (A - 2I)^{-1}(3BA - B)$$
$$BA = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$$
$$3BA - B = \begin{pmatrix} 0 & 3 \\ 3 & 3 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ 2 & 3 \end{pmatrix}$$
$$(A - 2I) = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}$$
$$\begin{pmatrix} -1 & 1 & | & 1 & 0 \\ 0 & -1 & | & 0 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -1 & 0 & | & 1 & 1 \\ 0 & -1 & | & 0 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & | & -1 & -1 \\ 0 & 1 & | & 0 & -1 \end{pmatrix} \quad X = \begin{pmatrix} -1 & -1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ 2 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -2 & -5 \\ -2 & -3 \end{pmatrix}$$

8.

Vypočítejte inverzní matici k matici

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 \\ 0 & 1 & -4 \\ 4 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

Řešení:

$$\begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 & | & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -4 & | & 0 & 1 & 0 \\ 4 & -1 & 1 & | & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 & | & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -4 & | & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -5 & | & -2 & 0 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 2 & 0 & -1 & | & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -4 & | & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & | & -2 & -1 & 1 \end{pmatrix} \sim$$
$$\begin{pmatrix} 2 & 0 & 0 & | & 3 & 2 & -1 \\ 0 & 1 & 0 & | & 8 & 5 & -4 \\ 0 & 0 & -1 & | & -2 & -1 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & | & \frac{3}{2} & 1 & -\frac{1}{2} \\ 0 & 1 & 0 & | & 8 & 5 & -4 \\ 0 & 0 & 1 & | & 2 & 1 & -1 \end{pmatrix} \quad A^{-1} = \begin{pmatrix} \frac{3}{2} & 1 & -\frac{1}{2} \\ \frac{2}{8} & 5 & -\frac{2}{4} \\ 2 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

9.

Vypočítejte determinant

$$\begin{vmatrix} 2 & -2 & -5 & 1 \\ 2 & 0 & 1 & -2 \\ 6 & 0 & -1 & 0 \\ 8 & 2 & 2 & 4 \end{vmatrix}$$

Řešení:

$$\begin{vmatrix} 2 & -2 & -5 & 1 \\ 2 & 0 & 1 & -2 \\ 6 & 0 & -1 & 0 \\ 8 & 2 & 2 & 4 \end{vmatrix} = 2 \cdot \begin{vmatrix} 2 & -2 & -5 & 1 \\ 2 & 0 & 1 & -2 \\ 6 & 0 & -1 & 0 \\ 4 & 1 & 1 & 2 \end{vmatrix} = 2 \cdot 2 \cdot \begin{vmatrix} 1 & -2 & -5 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & -2 \\ 3 & 0 & -1 & 0 \\ 2 & 1 & 1 & 2 \end{vmatrix} = 4 \cdot \begin{vmatrix} 5 & 0 & -3 & 5 \\ 1 & 0 & 1 & -2 \\ 3 & 0 & -1 & 0 \\ 2 & 1 & 1 & 2 \end{vmatrix} =$$

$$4 \cdot 1 \cdot (-1)^{4+2} \begin{vmatrix} 5 & -3 & 5 \\ 1 & 1 & -2 \\ 3 & -1 & 0 \end{vmatrix} = 4(-5 + 18 + 15 - 10) = 4 \cdot 18 = 72$$

10.

Řešte soustavu rovnic

$$\begin{aligned} x_1 + 3x_2 - 4x_3 + 9x_4 &= 15 \\ -x_1 - x_2 + 3x_3 + 2x_4 &= 2 \\ 2x_1 - 5x_3 + 13x_4 &= 7 \\ 2x_1 + 4x_2 - 7x_3 + 5x_4 &= 11 \end{aligned}$$

Řešení:

$$\begin{pmatrix} 1 & 3 & -4 & 9 & | & 15 \\ -1 & -1 & 3 & 2 & | & 2 \\ 2 & 0 & -5 & 13 & | & 7 \\ 2 & 4 & -7 & 5 & | & 11 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -1 & -1 & 3 & 2 & | & 2 \\ 0 & 2 & -1 & 11 & | & 17 \\ 0 & -2 & 1 & 17 & | & 11 \\ 0 & 2 & -1 & 9 & | & 15 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -1 & -1 & 3 & 2 & | & 2 \\ 0 & 2 & -1 & 11 & | & 17 \\ 0 & 0 & 0 & 28 & | & 28 \\ 0 & 0 & 0 & -2 & | & -2 \end{pmatrix} \sim$$

$$\begin{pmatrix} -1 & -1 & 3 & 2 & | & 2 \\ 0 & 2 & -1 & 11 & | & 17 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & | & 1 \end{pmatrix} \quad h(A) = h(A_r) = 3 \Rightarrow \text{úloha má řešení}$$

4 neznámé, 3 nezávislé rovnice \Rightarrow nekonečně mnoho řešení s jedním parametrem.

$$x_4 = 1$$

$$\begin{aligned} 2x_2 - x_3 + 11x_4 &= 17 & -x_1 - x_2 + 3x_3 + 2x_4 &= 2 \\ 2x_2 - x_3 + 11 &= 17 & -x_1 - t + 3(2t - 6) + 2 &= 2 \\ 2x_2 - x_3 &= 6 & x_1 &= 5t - 18 \\ x_2 &= t \\ x_3 &= 2t - 6 \end{aligned}$$

B.

1.

Najděte definiční obor funkce

$$f(x) = \ln(9 - x^2) + \sqrt{\ln x} - \arccos \frac{2x + 1}{3}$$

Řešení:

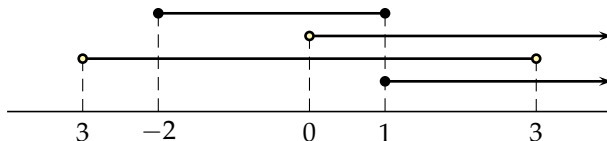
$$\ln x \geq 0 \Rightarrow x \geq 1$$

$$9 - x^2 > 0 \Rightarrow 9 > x^2 \Rightarrow 3 > |x|$$

$$x > 0$$

$$-1 \leq \frac{2x + 1}{3} \leq 1 \Rightarrow -3 \leq 2x + 1 \leq 3 \Rightarrow -4 \leq 2x \leq 2 \Rightarrow -2 \leq x \leq 1$$

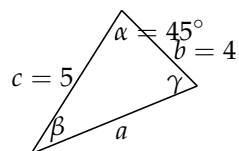
$$D(f) = \{1\}$$



2.

V trojúhelníku $\triangle ABC$ je dáno $b = 4$, $c = 5$, $\alpha = 45^\circ$. Vypočítejte a a β s přesností na minuty.

Řešení:



$$a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$$

$$a^2 = 16 + 25 - 2 \cdot 4 \cdot 5 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} \doteq 12.7$$

$$a \doteq 3.566$$

$$\frac{\sin \beta}{b} = \frac{\sin \alpha}{a}$$

$$\sin \beta \doteq \frac{4}{3.566} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} \doteq 0.793$$

$$\beta \doteq 52.48^\circ = 52^\circ 29'$$

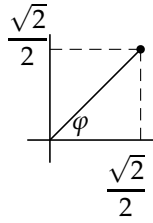
3.

Spočítejte z^{10} , je-li $z = \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}i$

Řešení:

$$|z| = \sqrt{\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2} = 1$$

$$\varphi = \arctg \frac{\frac{\sqrt{2}}{2}}{\frac{\sqrt{2}}{2}} = \arctg 1 = \frac{\pi}{4}$$



$$z^{10} = 1^{10} \cdot \left(\cos 10 \frac{\pi}{4} + i \sin 10 \frac{\pi}{4}\right) = \cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} = i$$

4.

Vydělte polynomy:

$$(2x^3 + x^2 - x + 3) : (x^2 - 2)$$

Řešení:

$$\begin{array}{r} (2x^3 + x^2 - x + 3) : (x^2 - 2) = 2x + 1 + \frac{3x + 5}{x^2 - 2} \\ -(2x^3 \quad -4x) \\ \hline \quad x^2 + 3x + 3 \\ -(x^2 \quad -2) \\ \hline \quad \quad 3x + 5 \end{array}$$

5.

Najděte rozklad polynomu na kořenové činitele (kořeny jsou celá čísla):

$$P(x) = x^4 + 3x^3 - 3x^2 - 11x - 6$$

Řešení:

$$\begin{array}{c|cccc} 1 & 3 & -3 & -11 & -6 \\ 1 & 4 & 1 & -10 & -16 \\ -1 & 2 & -5 & -6 & 0 \\ -1 & 1 & -6 & 0 & \end{array}$$

$$P(x) = (x+1)^2(x^2+x-6) = (x+1)^2(x+3)(x-2)$$

$$x_{1,2} = \frac{-1 \pm \sqrt{1+24}}{2} = -3, 2$$

6.

Rozložte na parciální zlomky:

$$\frac{x^2 - x + 3}{x^2(x-1)}$$

Řešení:

$$\frac{x^2 - x + 3}{x^2(x-1)} = \frac{A}{x} + \frac{B}{x^2} + \frac{C}{x-1}$$

$$x^2 - 3x + 2 = A(x^2 + 2) + (Bx + C)(x + 1)$$

$$x = 0 : 3 = -B \Rightarrow B = -3$$

$$x = 1 : 3 = C$$

$$x^2 : 1 = A + C = A + 3 \Rightarrow A = -2$$

7.

Spočítejte X , je-li $A = \begin{pmatrix} 4 & -1 \\ 0 & 4 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}$ a

$$XA - B = 3X - 2BA$$

Řešení:

$$XA - 3X = B - 2BA$$

$$X(A - 3I) = B - 2BA$$

$$X = (B - 2BA)(A - 3I)^{-1}$$

$$BA = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 4 & -1 \\ 0 & 4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 4 \\ -4 & 1 \end{pmatrix}$$

$$B - 2BA = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 0 & 8 \\ -8 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & -7 \\ 7 & -2 \end{pmatrix}$$

$$(A - 3I) = \begin{pmatrix} 4 & -1 \\ 0 & 4 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 3 & 0 \\ 0 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\left(\begin{array}{cc|cc} 1 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{array}\right) \sim \left(\begin{array}{cc|cc} 1 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{array}\right) \quad X = \begin{pmatrix} 0 & -7 \\ 7 & -2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & -7 \\ 7 & 5 \end{pmatrix}$$

8.

Vypočtete inverzní matici k matici

$$A = \begin{pmatrix} 3 & -2 & 4 \\ -1 & 2 & -1 \\ -3 & 4 & -4 \end{pmatrix}$$

Řešení:

$$\begin{pmatrix} 3 & -2 & 4 & | & 1 & 0 & 0 \\ -1 & 2 & -1 & | & 0 & 1 & 0 \\ -3 & 4 & -4 & | & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -1 & 2 & -1 & | & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 4 & 1 & | & 1 & 3 & 0 \\ 0 & -2 & -1 & | & 0 & -3 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} -1 & 0 & -2 & | & 0 & -2 & 1 \\ 0 & -2 & -1 & | & 0 & -3 & 1 \\ 0 & 0 & -1 & | & 1 & -3 & 2 \end{pmatrix} \sim$$

$$\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & | & -2 & 4 & -3 \\ 0 & -2 & 0 & | & -1 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & -1 & | & 1 & -3 & 2 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & | & 2 & -4 & 3 \\ 0 & 1 & 0 & | & \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{2} \\ 0 & 0 & 1 & | & -1 & 3 & -2 \end{pmatrix} \quad A^{-1} = \begin{pmatrix} 2 & -4 & 3 \\ \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{2} \\ -1 & 3 & -2 \end{pmatrix}$$

9.

Vypočtete determinant

$$\begin{vmatrix} 1 & -5 & 2 & 2 \\ -2 & 1 & 0 & -4 \\ 0 & -1 & 2 & 4 \\ 4 & 2 & 0 & 8 \end{vmatrix}$$

Řešení:

$$\begin{vmatrix} 1 & -5 & 2 & 2 \\ -2 & 1 & 0 & -4 \\ 0 & -1 & 2 & 4 \\ 4 & 2 & 0 & 8 \end{vmatrix} = 2 \begin{vmatrix} 1 & -5 & 2 & 2 \\ -2 & 1 & 0 & -4 \\ 0 & -1 & 2 & 4 \\ 2 & 1 & 0 & 4 \end{vmatrix} = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot \begin{vmatrix} 1 & -5 & 1 & 1 \\ -2 & 1 & 0 & -2 \\ 0 & -1 & 1 & 2 \\ 2 & 1 & 0 & 2 \end{vmatrix} = 8 \begin{vmatrix} 1 & -5 & 1 & 1 \\ -2 & 1 & 0 & -2 \\ -1 & 4 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 0 & 2 \end{vmatrix} =$$

$$8 \cdot 1 \cdot (-1)^{1+3} \begin{vmatrix} -2 & 1 & -2 \\ -1 & 4 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \end{vmatrix} = 8(-16 + 2 + 2 + 16 + 2 + 2) = 64$$

10.

Řešte soustavu rovnic

$$\begin{aligned} 2x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 4x_4 &= 1 \\ 2x_1 + x_2 + 2x_3 - 2x_4 &= 8 \\ 4x_1 - x_2 + 3x_3 + 11x_4 &= 2 \\ 8x_1 + 10x_2 + 10x_3 + x_4 &= 21 \end{aligned}$$

Řešení:

$$\begin{pmatrix} 2 & 4 & 3 & 4 & | & 1 \\ 2 & 1 & 2 & -2 & | & 8 \\ 4 & -1 & 3 & 11 & | & 2 \\ 8 & 10 & 10 & 1 & | & 21 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 2 & 4 & 3 & 4 & | & 1 \\ 0 & -3 & -1 & -6 & | & 7 \\ 0 & -9 & -3 & 3 & | & 0 \\ 0 & -6 & -2 & -15 & | & 17 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 2 & 4 & 3 & 4 & | & 1 \\ 0 & -3 & -1 & -6 & | & 7 \\ 0 & 0 & 0 & 21 & | & -21 \\ 0 & 0 & 0 & -3 & | & 3 \end{pmatrix} \sim$$

$$\begin{pmatrix} 2 & 4 & 3 & 4 & | & 1 \\ 0 & -3 & -1 & -6 & | & 7 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & | & -1 \end{pmatrix} \quad h(A) = h(A_r) = 3 \Rightarrow \text{úloha má řešení,}$$

4 neznámé, 3 nezávislé rovnice \Rightarrow nekonečně mnoho řešení s jedním parametrem.

$$x_4 = -1$$

$$\begin{aligned} -3x_2 - x_3 - 6x_4 &= 7 & 2x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 4x_4 &= 1 \\ -3x_2 - x_3 + 6 &= 7 & 2x_1 + 4t + 3(-3t - 1) - 4 &= 1 \\ -3x_2 - x_3 &= 1 & x_1 &= \frac{5t + 8}{2} \\ x_2 &= t & & \\ x_3 &= -3t - 1 & & \end{aligned}$$